

Erich Knight

AZ IGAZSÁG RUDOLF HESSRŐL AVAGY SAM SMALL MEGINT REPÜL

Váradi András fordítása

„Lehetett volna orosz,
francúz, török vagy porosz,
vagy talján netalán.
De nem ült fel a császnak:
lenni más nép fiának.
Angol maradt, azám!”
(Gilbert–Sullivan:
HMS PINAFORE)

Sam Small életének alábbi fejezetéhez igazából ilyesfajta ódivatú, hosszú cím illene: *A yorkshire-i megint repül, avagy Mi az igazság Rudolf Hess körül, és hogyan mentette meg Sam Small a Brit-szigeteket az Inváziótól?*

Ennek a történetnek ugyanis nagy területet kell bejárnia, és melleleg tisztázni fog egy sereg dolgot, amely alighanem sok fejtörést okoz nektek e mostani háború kapcsán. Kezdjük például a Rudolf Hess-rejtéllyel. Pofonegyszerű.

Rudolf Hess nem volt más, mint Sam Small!

Ez mindent megmagyaráz, nem? Nyilvánvaló ugyebár, hogy ha bárki ezen a kerek világon egy reggel arra ébred, hogy ő Rudolf Hess, az senki más nem lehet, mint a derék, húséges yorkshire-i hős, Sam Small.

A dolog nagyon szokványosan kezdődött – mármint Sam Small számára szokványosan. Sam egy reggel arra ébredt, hogy egy idegen szobában fekszik. Mikor fölkel, és benézett az öltözőasztal fölötti tükörbe, látott valakit, aki nem ő volt.

Hogy ki, azt eleinte nem tudta. Csak abban volt biztos, hogy az arc a tükörben nem az övé. Nem volt ugyanis hosszú, sűrű harcsabajusza. Egy kissé azért ismerős volt neki.

Egy fickó toppant be, valami inasféle, és így szólt:

– Heil Hitler. Jól aludt, uram?

– Heil Hitler. Nem is tudom – válaszolt Sam. Gondolhatjátok, hogy meghökkent – de azért eszénél volt.

Azután a tisztiszolga felöltöztette – ez is fura ügy volt, borotválással és hintőporozással –, majd beleszuszakolta egy igen fess uniformisba. A reggeli felszolgálása következett, ez legalább nem fogott ki Sam Smallon, mint ahogy bárki yorkshire-i meg tudott volna birkózni vele.

Év közben Sam átgondolta a helyzetet.

„Nahát, Sam – mondta magában, miközben valódi yorkshire-i hidegvérrel majszolta a reggelijét –, jó kis slamasztikába keveredtél, próbálj meg valahogy kikászálódni belőle. Ha valahol heilhitlereznek, akkor az Németország. Hát akkor én odaát vagyok, az a másik akárki. De ki lehet az a másik, aki most én vagyok?”

Ez aggasztotta Samet, mint ahogy hasonló körülmények közt benneteket is aggasztana. Kicsoda ő voltaképpen?

Sam nemsokára rájött. Reggeli után megjelent ugyanis a magántitkára, heil Hitlerrel és jó reggelletel köszöntötte. Sam visszaheilhitlerezett és -jóreggeltezt, az ürge pedig egy mappát nyitott ki, és egy rakás levelet tett eléje, hogy aláírja.

És ekkor jött rá Sam, hogy kicsoda ő, mivel az aláírás helye alatt gépelve látta a nevét: RUDOLF HESS. „Ó, anyám – vett mély lélegzetet –, hát ezért voltam ismerős magamnak a tükörben. Akkor én vagyok az az ipse, Németország második embere.”

Fölnézett, és látta, hogy a titkármókus várakozik. Sam fölkapta a tollat, és már éppen aláírta volna, amikor a homlokát kiverte az izzadság. Nem kétséges, hogy a titkár ismeri Hess aláírását, és őt ízibe elkapják hamisításért.

Sam kutyaszorítóba került, de hirtelen eszébe jutott a megoldás. Mindig úgy hallotta, hogy ezek a német vezérfickók igen szeszélyesek. Széleset legyintett hát, és így szólt:

– Vidd ezeket a francba. A csillagok állása szerint a mai nap nem alkalmas aláírásra.

A titkárgyerekek szeme se rebbent, Sam pedig egy mélyet sóhajtott, és nekifutott a következő akadálynak.

– Na, öcsi – kérdezte –, mi a mai programom?

– Ó, csak a szokásos: egypár csapatszeme, egy-két díszfelvonulás – válaszolt a titkár.

– Nosza – mondta Sam.

Egész jól eltelt a délelőttje, és senki sem gyanakodott rá.

Teaidőben azonban megszólalt a telefon.

– Halló – szólt bele Sam.

– Heil Hitler, te vagy az, Rudolf? – mondta a hang.

– Ja, heil Hitler, én vagyok az. Te ki vagy?

– Heil Hitler, én vagyok.

– Kicsoda?

– Hitler!

– Ó, heil te – mondta Sam. – Hogy vagy?

– Heil én – mondta Hitler. – Nagyon magányos vagyok, Rudi. Ugorj fel a repülődre, és látogass meg Berchtesgadenben!

– Jó – mondta Sam –, rögtön ott leszek. Viszlát.

– Várj, Rudi, valamit elfelejtettél!

– Ja persze – mondta Sam. – Heil te! Viszlát.

– Heil én! Viszlát, Rudi.

Sam tehát beszállt a gépébe, elrepült Berchtesgadenbe, és betoppant Hitlerhez.

– Na, Adolf, mi a hézag? – kérdezte.

– Jaj, Rudi – sóhajtott Hitler –, ezek itt. Ezek mind. Mindenki akar valamit.

– Mit akarnak? – kérdezte Sam udvariasan.

– Ó, a titkosrendőrség. Göbbels járt itt, kiszagolta, hogy még egypár titkosrendőrt vezényeltem Göring privát állományába, és aszongya, hogy Göring ezekkel őutána akar kémkedni. Ezért aztán Göbbelshez is kellett rendelnem még több titkosrendőrt, hogy azok visszakémkedjenek Göringre.

Aztán erre a hadsereg rájött, és több titkosrendőrt akart, hogy azok kémkedjenek a másik titkosrendőrségre. De az ösztet átvertem: hívtam Himmlert, és adtam neki még több titkosrendőrt, hogy szimatoljanak az összes többire.

– Remekül csináltad – mondta Sam.

– Ó, Rudi, úgy gondolod?

- De még mennyire.
- Rudikám, te vagy az egyetlen, akiben megbízhatok. Úgy értem, igazán megbízhatok. Te ugye nem akarsz saját titkosrendőrséget?
- Én ugyan nem. Utálok a rendőrséget.
- Hát ez az. Ezért mondom, hogy benned igazán megbízhatok.
- Na, akkor minden rendben?
- Nem – mondta Hitler –, nincs minden rendben.
- Mér', hát még mi a baj, öregem?
- Ez az angol balhé. Nem értem, hogy miért nem adják fel. Semmi esélyük nincs. Annyit bombáztuk őket, hogy attól minden normális nép megadná magát.
- Ezek nem fogják – mondta Sam.
- Hát akkor hogy lehet őket legyőzni?
- Csak úgy, hogy odamész, és tényleg megvered őket – mondta Sam büszkén.
- Invázióra gondolsz?
- Hát persze, öregem.
- Rudi – Hitler talpra ugrott. – Nagy vagy. Te vagy az egyetlen, aki egyetért velem. A hülye tábornokok és admirálisok folyton azt papolják, hogy nem tudjuk megtenni. Én meg azt hiszem, hogy de. Na, add csak ide azt az atlaszt!
- És így történt, hogy Sam volt az, aki megtervezte az angliai inváziót. A térképet a padlóra terítették, és Sam annyira belemerült, hogy nem is látta: a saját hazája szétverését tervezi meg. Egyszerűen elfeledkezett róla, és – ahogy egy igazi yorkshire-itől elvárható – tette a dolgát a legjobb tudása szerint.
- El kell ismernetek, hogy nagyon érdekes foglalatosság előben történelmet csinálni.
- Na, hol szálljunk partra? Mit szólnál Doverhez?
- Nem! – mondta Sam.
- Nem? – hördült fel Hitler. – Nemet mondasz nekem?
- Naná, hogy nemet mondok – mondta Sam. – Ott nem lehet ezt megcsinálni. Irtó sok magas szikla van arrafelé.
- Rudikám, remek a taktikai képzettséged. És mit szólnál Portsmouthhoz?
- Sam lassan ingatta a fejét.
- Nem kezdenék ott. Kemény dió, kutya kemény. Tudod, az egy tengerészváros, némelyik utcában öt kocsmá is van egymás mellett. Azok nagy bunyó nélkül nem hátrálnak meg.
- Hát akkor hol kezdjük, Rudikám?
- Aszondom, hogy Pevenseynél. Ahol Hódító Vilmos is partra szállt.
- Jó – és neki is sikerült, igaz?
- Bizony sikerült.
- Ez jó előjel, Rudi, Pevenseynél kezdjük. Egy hét alatt előkészíthetjük. Mit szólsz ahhoz, hogy mához egy hétre nekik megyünk?
- No, várj csak – mondta Sam. – Ne siesd el, számoljuk ki a napokat. Az egy csütörtök éjszaka lesz – nem jó. Aha, megvan: szombathoz egy hétre. A hónap utolsó napja, fizetésnap. Csak gondoldj bele: az összes behívott nőtlen tisztas a kantinban lézeng elázva, a házas őrmesterek meg az asszonnyal huzakodnak, aki megpróbálja elszedni tőlük a fizetésüket. A tisztas vidékre utaznak víkendezni, a sorkatonák pedig a kocsmákban kockáznak. A tengerészek, hát tudod, azok milyenek fizetésnapkor: mólés, tajtsiker, csontrészeg valamennyi. Azt a napot kell választani.

– Óriási vagy, Rudikám – mondta Hitler elragadtatva, Sam pedig hirtelen sajnálta, hogy Hitler nem tudja: ő valójában Sam Small, ezért a Vezér készül learatni a dicsőséget. Nem sok értelme van derék munkát végezni, ha végül másé lesz a dicsőség.

Míg Sam erre gondolt, Hitler behívta a vezérkart, és elrendelte Anglia invázióját.

És ekkor – de csak ekkor – Sam rádöbbsent, hogy mit is művelt: kitervelte saját hazája halálbiztos letámadását. Ekkor azonban már késő volt bármit is tenni ellene. Mert Hitler utasította a tábornokokat, azok rendelkezéseket adtak ki a szárnysegédeknek, akik telefonoztak a tiszteknek, akik továbbították a rendelkezési állománynak, azok továbbadták a katonáknak. A katonák pedig készülhetnek a csatára. Kész.

Gondolhatjátok, hogy Sam nyakig volt a pácban. Ott kellett ülnie egész éjszaka, és figyelnie, amint saját tervei alapján kiadták az ukázt saját hazája megszállására. És Hitler időnként betoppant, mondván:

– Ööö, Rudi, biztos vagy benne, hogy Hódító Vilmosnak sikerült?

– Naná, a Vilmosnak nagyon bejött – válaszolta Sam bánatosan.

– Akkor jó – mondta Hitler megnyugodva.

Hajnaltájt már mindenki eléggé álmos volt, és Hitler azt tanácsolta, hogy Sam az éjszaka hátralévő részére vonuljon el, mert – mint mondta – már nagyon késő van. Sam el is vonult.

De nem aludt el, hanem feküdt, és törte a fejét. Az inváziót már nem lehetett leállítani. Egyetlen, amit tehetett, hogy beköpi a briteknek, mit várhatnak. Hogy lehessen ezt megcsinálni?

„Ajaj – nyöszörgött magában –, ezt jól elcsesztém. Tíz nap, és megszállják Angliát, én meg sehogy se tudom már megállítani. Hova tettem az eszemet? Bárcsak itt volna Mully, hogy tanácsot adna, most mihez fogjak.”

Szegény Sam akkor aludt el, aggódva és zaklatottan, mikor a hófödte hegyek fölött pirkadni kezdett.

Reggel Sam megébredt, és még mindig Rudolf Hess volt. Ekkor támadt egy remek ötlete:

„Ha nem tudom megállítani az inváziót, egyet tehetek: hazaugrom, és beköpöm őket – mondta magának. – Ez az!”

Most már azon gondolkodott, hogy juthatna haza. Mert ez egyáltalán nem volt egyszerű. Nem mehetsz csak úgy oda, hogy: „Kérem, adjon egy jegyet Londonba!” Valami csavaros ürügy kell az eltűnéshez. De akárhogy próbálkozott egész nap, minden terve dugába dőlt.

Aznap nagy értekezlet zajlott a partraszállásról. És a megbeszélés csak folyt és folyt. Végül Sam egykedvűen így szólt: – Hát itt minden olyan jól megy, hogy én akár le is léphetek.

– Miért, hova mennél, Rudi? – kérdezte Hitler.

– Hát asszem, felugrok Berlinbe – mondta lazán Sam.

– Ó, nem – mondta Hitler. – Itt kell maradnod, Rudi. Különben is – és érzelmes sottogásra váltott – te vagy az egyetlen, akiben megbízhatok, akiben igazán megbízok. Samnek tehát maradnia kellett.

Később megpróbált elslisszolni, és éppen az erkély felé lopózott, mikor Hitler kifigyelte.

– Nos, Rudi – mondta –, tudod, hogy még nagyon sok dolgunk van. Nem szép, hogy megpróbálsz minden további tennivaló alól kibújni.

Sam azonban már döntött, és addig leste az alkalmat, amíg elpucolhatott a lifttel. De visszacipelték, és most igazán összeakasztották a bajszukat.

– Most megint hova igyekeztél? – kérdezte Hitler.

– Tudod, egy kicsit fülledt itt – válaszolt. – Némi friss levegőre vágytam. Ez a magasság nem tesz jót nekem.

– Aha, és miért indultál a repülőgépedhez? – kérdezte Hitler.

– Csak egy kis körrepülésre, hogy kitisztuljon a fejem – hazudta nyomban Sam.

– Ha a magaslati levegő árt neked, miért akarsz repülővel felszállni? – kérdezte Hitler. Ez telibe találta hőszűket, aki válaszul sértődött képet vágott.

– Hát, Adolf, úgy emlékszek, aszontad, hogy bízol bennem.

– Bízok is. De annyira azért senkiben sem. Na, maradj csak itt. És mindenestre rendelkeztem, hogy nem repülhatsz többé sehová.

– Ejnye, de bízós alak – mondta Sam. De ezt már csak magában.

Ezek után nem tehetett mást, mint ott ült, és figyelte, ahogy a tábornokok jelentései befutottak – mint a választási eredmények a központba.

A jelentések azt mutatták, hogy minden a német hatékonysággal folyt. Száz csapat egység vonaton ült, és az inváziós kikötők felé gurult, mindig csak éjszaka. A mérnökök elképesztő német alapossággal kitarítottak a parti sziklák alatt akkora területet, hogy az helyet adott ötvenezer uszálynak, amelyeken a csapatok átkelhetnek a csatornán; ömlöttek az ágyúk, lőszerke; kételtű járművek gördültek a francia tengerparthoz, hogy majd onnan a csatornán átkeljenek; Göring légierjét felszerelték speciális eszközökkel, mesterséges köddel elárasztani a partokat és a csatornát. Mindenre gondoltak, és az egész Sam szeme előtt zajlott.

Szegény Sam pedig nem tudott meglépni, még rádióüzenetet sem tudott küldeni. Ha legalább lett volna nála néhány postagalamb Gommy Doakes tenyészeteiből: azokkal üzenhetne az otthoni illetékeseknek. De a vágyakozással nem ment semmire, nem volt postagalambja, és teljesen elakadt, aznap és másnap és harmadnap is. A rettenetes dátum pedig egyre közeledett, amikor – Sam előre látta a szörnyű német hatékonyságot – Anglia végleg *ausgestruckensunkenstunkenstrafenschamack*. Ami annyit tesz, hogy Angliának annyi, padlón lesz, kaput, finitá.

Hát ezen rágódott Sam; és bizony bárki, aki nem Sam, feladta volna.

Már csak három nap volt hátra az invázióig, amikor a következő történt: mondhatnánk, a Sors dörömbölt a történelem kapuján. Sam nem tudta, hogy ez a Sors, csak annyit látott, hogy Heinrich Himmler belép a tárgyalóterembe, és sűg valamit Hitlernek. Sam nagyon ideges lett, mert azt látta, hogy Himmler szövegelese közben mindketten oldalvást ránéznek. Nagyon-nagyon ideges lett.

Végül Hitler bólintott, biccentett Sam felé, és mindhárman otthagyták a nagytermet, ahol a tábornokok éppen az angol hadsereg végső kapitulációja alkalmából tartandó ünnepséget terveztek, mely ceremónia a londoni Towerben volt esedékes. Mind a hárman egy tárgyalóterembe mentek, Hitler intett Samnek, hogy üljön le.

– Rudi – mondta mosolyogva Hitler –, szerinted mi történjék azzal, aki megjátssza, hogy ő Nagy Vezetőink egyike?

Sam homlokát kiverte a veríték.

„Ajaj, anyám, ezek a szemetek rájöttek – morogta magában. – Hogy az istenbe csinálták?”

Nyelt egypárat, és Hitlerre nézett, aki jámboran mosolygott, és Himmlerre is, aki nem mosolygott olyan jámboran. Nem tetszett neki Himmler vigyora.

És miközben rájuk nézett, ezt mondta magában:

„Na, öregem, erre ráfáztál. Izgalmas életed volt, és a legtöbb, amit tehetsz, hogy úgy fejezed be, ahogy egy igazi yorkshire-ihez illik. Ahogy elnézem Himmler vigyorát, ronda halál vár rám – akkor inkább legyen szép, tiszta, gyors végem!”

Azzal felállt, és jobb karját – saját meglepetésére is – üdvözlésre lendítette, és így szólt:

– Ha bárki hamisan azt állítja, hogy ő a Führer, azt azonnal le kell lőni, Vezérem.

– Jól van, Rudi – mondta Hitler. – Látod, Himmler, én megmondtam. – Majd Samhez fordult:

– Csakhogy nem azt állítja, hogy ő én, hanem hogy ő Rudolf Hess.

„Na, vége a komédiának – mondta magában Sam. – Hát akkor legyen vége.”

Felpattant, és kikapta Himmler oldaltáskájából a pisztolyát. „Aszondom, le kell lőni, akkor is, ha rólam van szó.” Azzal a pisztolyt a saját keblének szegezte.

Hitler boldogan ugrott fel:

„Ó, minő odaadás, micsoda hűség! Rudi, valóban te vagy az egyetlen, akiben megbízhatok! De, Himmler, hol van ő?

– Itt lent – válaszolt Himmler. – Az ügynökeim rátaláltak, amint pizsamában mászkált Rudolf berlini lakásában. Tudtam, hogy Rudolf itt van – hiszen megtiltottad neki, hogy innen elmenjen –, ezért idehoztuk az ürgét Rudolf repülőgépe. Még a repülőn ül, a lenti titkos hangárban.

– Jól van – mondta Hitler. – Vegyük szemügyre a fickót.

– Helyes – mondta Sam, és zsebre vágta a pisztolyt.

– Hé, mit csinálsz a pisztolyommal? – kérdezte Himmler Samtól.

– Ez az állandó gyanakvás! Nem gondolod, hogy el akarom csórni?

– Én nem gondolom, de több holmim tűnt már el így.

– Mibe, hogy te is így jutottál hozzá – válaszolt Sam.

– Fiúk, fiúk, abbahagynátok ezt a civakodást? Hagyd nála a pisztolyodat. Tudod, Rudit különleges bánásmód illeti meg, és hogy lássátok, mennyire megbízom benne, övé az élvezet, hogy személyesen leszámolhat azzal a betolakodóval.

– Én vagy Streicher ehhez jobban értünk – morgott Himmler.

– Jó, hát csinálja ő vagy a Streicher – vágta rá Sam.

Hitler dühbe gurult: – Nem! Én vagyok itt a Führer vagy mi a fene!

Ezalatt mentek lefelé, lifteken, aztán át az udvaron és alagutakon a föld alatti hangárba, rohamsisakos katonákkal körülvéve. És a géppel szemközt egy tiszt fogságában ott állt Sam dublóre, aki nem úgy nézett ki, mint eredetileg Sam. Hanem pontosan úgy, ahogy Sam nézett ki most. Mint Rudolf Hess. Tudniillik, mint Sam tudta, és nyilván ti is sejtitek: ő volt az igazi Rudolf Hess.

És ott állt ő, szegény Sam, akire ráparancsoltak, hogy hidegvérrel lője le ezt az embert.

– Micsoda álcázás – mondta Hitler. – Most láthatod, Rudolf, milyen ravaszak és könyörtelenek az ellenségeink. Lehet, hogy meg kell dolgoznunk – ahogy Himmler javasolja –, amíg be nem vallja, hogy angol kém.

Sam közben vadul gondolkodott, és támadt egy jó ötlete: ráfogta a revolvert az igazi Hessre. – Majd én megdolgozom.

– Jó – mondta Hitler elismerően.

– Na, te személtáda – szólt Sam fenyegetően, és a pisztolyt Hess hasába nyomta –, hogy merted megjátszani, hogy te vagy én? – És egyszerűen orrra vágta Hesst.

– Ez a Rudolf fejlődik – mondta elismerően Himmler.

Sam még egyet bemázolt Hessnek, és mikor az rá akarta vetni magát, egy biztonsági hátracsavarta a kezét.

– No, ez rendben van – mondta Sam. – Állítsátok arrébb a fickót.

Hess arrébb állt, és Sam – miközben a pisztolyt selyempizsamája középső gombjának szegezte – behúzott egy balhorgot, amitől az visszazuhant a repülőgép ajtajába. Egy dühös kiáltással Sam odarohant, és egy nagy rúgással még beljebb lódította. Himmler boldogan tapsikolt, és közben Sam egy utolsó rúgással az elterülő testet beröpítette a gépbe, utánaugrott, becsapta az ajtót, beindította a motort, és a meghökkenett csapat szeme láttára a felbőgő motorral felszállt. Kiáltozást hallott, és golyók csapódtak be a repülőgép farkába, de ez volt minden.

És így Sam megint szabad lett. Alig bírt magával örömeiben: táncolni, dalolni szeretett volna. Felröhögött, amikor elképzelte, mit gondol most Hitler és Himmler.

Aztán megmozdult valami mögötte, és látta, hogy Hess fölül.

– Na, öcsém – mondta Sam derűsen –, sajnálom, hogy akkorákat behúztam neked, de csak így lehetett átverni őket.

– Most azonnal fordulj meg, és szállj le – mondta Hess. Fölugrott, de Sam ráfogta a pisztolyt.

– Próbáld meg észnél lenni, fiam! Mind a ketten Rudolf Hess vagyunk, és ha leszállunk, kinek fognak hinni?

– De én vagyok az igazi Rudolf Hess!

– Naná, de ezt ugyanúgy és ugyanolyan hangosan mondhatom én is. Most már tök mindegy, hogy melyikünk az igazi. Az a lényeg, hogy egyikünknek sem hisznek, és nem bíznak bennünk, miután kereket oldottunk. Gondolkozzá' mán: mind a kettőnket lecsuknak vagy megfigyelés alá helyeznek vagy még rosszabb. Higgadjál már, és használd a fejedet, öcsi.

Az ürge megnyugodott.

– De hova repülhetünk? – kérdezte.

– Hát ez nagyon egyszerű – mondta derűsen Sam. – Megyünk rá Angliára! – és dúdolni kezdte a dalt.

Hess lenyűgözve bámult rá.

– Szerinted az a megoldás, ha magunkban elrepülünk az ellenség földjére, és ott harcolunk a hazánkért?

– Naná, hogy – mondta Sam. – Egyszerűen ülj ide, és vezesd ezt a gépet, én pedig ezzel a pisztollyal őrizlek, nehogy esetleg meggondold magad. Rajta, öregem.

Így Hess vezette a repülőt, Sam pedig ráfogta a pisztolyt, és nézte az iránytűt, nehogy trükközhesen.

– Menj egy kicsit észak fele – mondta Sam. – A legjobb lenne Yorkshire-ba leszállni. Jó hely az arrafelé, sok lapos tereppel.

– Mennyire északnak? – kérdezte Hess.

– Hát tudom én? Egy kicsit északnak. Yorkshire akkora nagy, hogy nem fogjuk elhibázni.

A történet folytatását magatoktól is kitalálhatjátok. Persze egy kicsit túl északnak mentek, elszúrták Yorkshire-t, és Skócia fölé repültek. A ködön át Sam valami várat látott, ami hasonlított a rudlingi herceg palotájához.

– De jó – kiáltott Sam –, a rudlingi herceg környékén érünk földet. Ó majd elszállásol. Van neki hova.

– Úgy érted, hogy ő titokban szimpatizál a mi nagy és nemes ügyünkkel? – kérdezte Hess.

– Hát ha így gondolod, úgy értem.

– Megjegyzem a nevét, és ha elválnánk, fölkeresem.

– Elválnánk? Mér' kellene elválnunk?

– Mert úgy hallom, fogyóban az üzemanyag. És nem tudunk landolni ebben a sötétben. Ki kell ugranunk.

És amikor a motor hörögve leállt, Hess fölállt, magára szíjazta az ejtőernyőt, és kinyitotta az ajtót.

– No, én ugrok – mondta.

– Sok szerencsét, öregem – mondta Sam.

– Sok szerencsét neked is. Szükséged is lesz rá, mert úgy látom, hogy nincs több ejtőernyő a gépen – azzal ugrott.

„Ajaj – mondta Sam –, most aztán nyakig benne vagyok.”

Nos, mindenki tudja, aki tanulmányozta a történelmet, hogy a brit birodalmat egy különleges őrangyal óvja.

Történelmünkben időről időre súlyos válság közeledett, és amikor minden reménytelennek látszott, akkor a helyzet megteremtette az emberét.

Látnotok kell, hogyan működött ebben az ügyben ez a speciális Gondviselés, melyet az Úr rendelt ki a Brit-szigetek védelmére. Itt van a férfi, az egyetlen élő brit, aki fejében hordozza a rettenetesen fontos hírt arról, hogy a birodalmat szét akarják zúzni. Itt ül ő, egy sötétben bukdácsoló repülőgépen, több ezer méter magasan, egy vad, ismeretlen vidék fölött. Ejtőernyője nincs. A gépben maradni, az a halál. És mégis meg kell úsznia, hogy hírül vihesse a tudnivalókat a nemzet vezetőinek.

Ki mást szemelhetett volna ki a sors erre a fontos, történelmi feladatra, mint Sam Smallt? Ki lett volna rajta kívül képes rá? Itt van egy menthetetlen helyzet, és íme, a Gondviselés ezt a feladatot arra az emberre bízta, aki egyedül a földkerekségen biztonságga le tud szállni a repülőgépről, vagyis Sam Smallra, a Repülő Yorkshire-ira. Az egyetlenre, aki saját erőből képes repülni.

De ne tépelődjünk túl sokat a kifürkészhetetlen törvényeken, a Gondviselés szeszélyein és a britek iránti elfogultságán. Vonjuk meg a vállunkat, és utaljuk az egész ügyet oda, ahova tartozik: a megoldatlan titkok birodalmába – idő és tér, férfi és nő kapcsolata, az asszonyok logikája és Einstein elmélete mellé. Térjünk vissza ahhoz, ami kézzelfogható és hihető, vagyis a derék, öreg, húséges Sam Smallhoz.

Ott állt, szemben a biztos halállal, mint Jeanne d'Arc, közvetlenül, mielőtt alágyújtottak. Az esze mégis nyugodtan, higgadtan, határozottan zakatolt, amolyan yorkshire-i módra.

„Na, öregem – mondta magának –, itt nincs mese. Persze, megígértem Mullymnak, hogy soha életemben nem repülök többet. De ha tudok, hát tudok, és most fogok is. Biztos meg fog bocsátani, mert ez most egy igen-igen fontos, mondhatnám, életfontosságú ügy.”

Mélyet sóhajtott, és kiállt az ajtóba.

„Remélem, nem felejtettem el, hogy kell csinálni – mormolta –, mert ha igen, egy pacni lesz belőlem.”

És amúgy yorkshire-i módra, minden hazafias kinyilatkoztatás nélkül, „a Királyért és a Hazáért!” handabandázás nélkül és ejtőernyő nélkül Sam kiugrott.

Egy ijesztő pillanatig fejjel lefelé zuhant a sötét semmibe. A zúgó szél rángatta a karját, ahogy megpróbálta kitárni, a jól bevált módon. A levegő megtépte a ruháit, és ide-oda dobálta. Már készült szomorkásan motyogni: „Mint annak idején, a Madison Gardenben, mikor befürödtem.” Hirtelen azonban eszébe jutott a kis ember, aki akkor leült az ágya szélére.

„Hát naná, hogy bírok repülni! Tudtam, és most is tudok.”

És mint ahogy a tenger lecsendesül, a szélvihar elült, a lábak és karok ráncigálása abbamaradt. Simán siklott, ábrándosan, gyönyörűen, mint egy repülő szőnyegen. Olyan isteni érzése volt, mint – mint amikor valaki megvakarja a viszkető hátadat ott, ahol nem éred el.

„Óó – mondta Sam –, ez már döfi. Nagyon-nagyon büszke vagyok rád, Sam. Ilyen gyönyörűen repülni, pedig mióta nem gyakoroltad! Ez igen, ezt jól csinálod!”

Messze lent egy durranás és a felcsapódó lángok jeleztek, hogy a gép végül lezuhant.

Lágyan arrafelé siklott, ahol lámpák bukkantak fel. Egyre közelebb szállt, mígnem egy hangot hallott, némi idegen akcentussal: „Én Rudolf Hess vagyok.” Amire ez a válasz jött: „Hé, Moggie, gyere má’, a derült égből idepottyant egy nímöt.”

„De szörnyű tájszólással beszélnek itt – mondta Sam –, ez nyilván Skócia. Ha nem akarom, hogy megcsípjenek németnek, azonnal el kell tűnnöm innen. De hova mehetnék?”

Sam nagy csávában volt, mert – mint emlékezhetek – úgy nézett ki, mint Rudolf Hess, és még mindig a német uniformis volt rajta. Még gyászosabb volt a helyzete, mint az igazi Rudolf Hessé, aki – tudjátok – csak pizsamában volt.

Remek ötlete támadt: „Repülj haza Mullyhoz, öregem – mondta. – Két fej többet ér, mint egy, és ő majd segít kikászálódni ebből a katyvaszból. Emellett ő már megszokta, hogy csodás dolgok történnek veled, és nem kell sokat magyarázkodnod.”

Azzal kitárta a karját, keresett egy kis magaslatot, és uccu, irány Yorkshire. Már éppen hajnalodott, mikor Sam ismert terephez ért.

„Biztos Molford fölött vagyok – mondta –, mer’ itt van a Lóistálló fogadó meg a Fekete Hattyú, ott meg a Wellington, akkor már Wuxley fölött járok – és itt van a jó öreg Kiterjesztett Szárnyú Sas, akkor itthon vagyok, és ott az én házikóm. Hopplá!”

Itt azonban egy kis hiba történt. Tudjátok, Sam hosszú ideig nem repült, így örömben, hogy hazakeveredett, elegánsan, állva akart landolni a háza kapujában. Elszámítva magát beleütközött a szemöldökhízába, és az kemény puffanással úgy fejbe verte, hogy attól még egy yorkshire-i is eszméletét veszti. Ájultan feküdt el házának a küszöbén, nem tudva semmit a világról.

Mikor Sam magához tért, ismerős zokogást hallott. Fölkelt, és Mullyt látta, amint a székében hintázik, a kandalló előtt, ő maga pedig a díványon feküdt, hatalmas kötéssel a fején.

– Mully, drága kisanyám – kiáltott –, el nem tudod képzelni, milyen boldog vagyok, hogy végre itthon lehetek!

A felesége fölkelt, és könnyáztatta arccal fordult felé.

– Hát itt fekszel hóttrészen, és mikor megvirrad, az egész világ látja. Szégyent hozol ránk, és megcsúfolod a jó hírünket. Jaj, Sam, hogy tudsz így megszégyeníteni most, a vége felé? Én tűrtem és tűrtem és melletted álltam és főztem rád és tűrtem és tűrtem...

– Jó-jó – mondta Sam, és megbántva odahúzódott hozzá.

– Ne gyere közelebb, te részeg, vén semmirekellő.

– Mully, hallgass ide – kérte Sam –, nagyon figyelj rám! Én Rudolf Hess voltam. És én terveztem meg Britannia megszállását, amire sor kerül kábé negyvennyóc óra múlva, mosttól számítva.

– Huhh – mondta Mully gúnyosan –, ez is mutatja: még mindig be vagy rúgva. Eriggy, és aludd ki magad!

– Nem vagyok részeg – válaszolt Sam dühösen.

– Akkor hol voltál a múlt héten?

– Mondom, hogy Németbe vótam. És Rudolf Hess vótam. Meg köllött terveznünk az inváziót.

– Ha egy kicsit is érdekel a jó hírünk, itthon maradsz és rendesen viselkedsz. A szomszédok kérdezték, hogy merre vagy. És nem voltál a Kiterjesztett Szárnyú Sasban, sem sehol, mer' kerestem-kutattam utánad, és...

– Na most már elég – kiáltott Sam. Fölállt, kissé szédelegve a fejbe veréstől. – Most pedig meghallgatsz, mer' különben... Én vagyok az úr ebben a házban, vagy nem? No figyelj csak, mer' nem mondom kétszer! Egy héttel ezelőtt este elindultam hazafelé a Kiterjesztett Szárnyú Sasból, színjőzanul, na, mondom a tiszta igazat...

– Legfőbb ideje már!

– ...és akkor belebotlottam abba a rohadt küszöbbe a Braithwaitesnél. Nem tudtam magamról, és arra ébredtem, hogy én vagyok Rudolf Hess Németországban. Fölkeltem, és... – aztán Sam egyszerűen elmesélte, hogy mi történt vele.

Mikor befejezte, Mully hosszan bámult rá, és a fejét rázta.

– Sam Small – mondta –, én többet nyeltem tőled, mint bárki asszony valaha is. Végigcsináltam a repülésedet meg azt, hogy Amerikában mindent összekavartál. Megéltam a személyiséged hasadását, láttam, amikor egy kutyát kislánnyá változtattál és vissza – de ezt már nem eszem meg.

– Jó, ezekben igazad van – válaszolt Sam –, de most hinned kell nekem.

– Hinni, hinni – mondta Mully ugyanazon a hangon, ahogy ezer asszony mondja szerte a világon. – Hogy higgyek neked? Aszondod, hogy repülön menekültél meg?

– Aha – mondta Sam.

– És hogy tudtál vezetni egy repülőgépet?

– Fene tudja, de mégis így kellett lennie. Nézd már, mikor ott vótam, németül beszéltem, igaz?

– Asszem, ténleg németül kellett beszélned.

– Na látod! Egyáltalán nem tudok németül. Ha meg beszéltem németül, pedig nem tudok, akkor mér' nem vezethettem repülőgépet, amit szintén nem tudok, ugye?

– Ez igaz lehet, Sam, de még azt is meg kell magyaráznod, hogy...

– Smallné – kiabált egy reszkető, öreg hang. – Smallné, itthon van?

Mully intett Samnek, hogy hallgasson.

– Aha, itthon vagyok, Wambleyné.

– Na, hallotta, Smallné?

– Nem, mit?

– Hát Capper olvasott egy hírt a *Leeds and Yorkshire Mercury*ban, a kocsmában. Aszongya, hogy egy repülőgép szállt le Skóciában, és mit gondol, ki volt benne?

Mully fölállt, és egész testében megremegett.

– Tudom – mondta csöndesen. – Rudolf Hess volt a gépben.

– Ó, hát valaki már elmesélte magának – mondta Wambleyné csalódottan, és hallani lehetett, ahogy eltipeggett, keresni más közönséget a hírnek.

Mully egy percig mozdulatlanul állt, Samnek pedig volt annyi esze, hogy ne arassa le a dicsőséget, amolyan „ugye megmondtam”-formán. Aztán a felesége odafordult hozzá.

– Sam – mondta végül –, ettől a perctől kezdve, akármi történjen is, soha-soha nem fogok kételkedni abban, amit mondasz, és mindig-mindig hinni fogok neked.

– Jó, jó – mondta Sam. – Tudod, hogy most rajtunk a sor.

– Naná, hogy rajtunk – adott neki igazat Mully. – Mikor is lesz az invázió?

– Holnap éccaka – válaszolta Sam.

– Na, mosd le magadról a vért, kapsz egy friss kötést a fejedre, én meg fölveszem a legjobb sálamat, és indulás a rudlingi herceghez, hogy elmondjuk neki az egészet.

– Aha, én is rá gondoltam – mondta Sam.

Innen Samnek és Mullynak lóhalálában kellett cselekednie. Mert ó, jaj, a herceg nem volt otthon: Londonba ment a polgárórség új egységét fölállítani.

Sam és Mully tehát vonatjegyet váltott Londonba, de mire odaértek, a herceg már elindult hazafelé.

– Nézd, Mully, nincs egy percünk se, nagyon közel a kezdőrúgás. Keressünk itt valami táborno­kot.

A Whitehallhoz indultak tehát, keresni valami táborno­kot. Végül, számtalan folyosón végigbolyongva, egy generálishoz jutottak, és elkezdték magyarázni a fenyegető inváziót. Mikor befejezték a mondókájukat, az megrázta a fejét:

– Érdekes, nagyon érdekes. Invázió, mi? Ez az ellenséges cselekedetek közé tartozik, talán a G-2 titkosszolgálat ügye. Semmiképp nem az én asztalom. Talán Boppingtop táborno­kot kellene fölkeresniük. Gondolom, nem óhajtanak tovább bóklászni illeték­telenül ezeken a folyosókon!

Így aztán további átjárókon keresztül Boppingtop generális előtt találták magukat, aki nagy érdeklődéssel hallgatta őket, egészen addig, míg el nem kottyantották, hogy Yorkshire-ből jöttek.

– Ó, sajnálom. Akkor, nos, akkor az ügy az Északi Parancsnokságra tartozik – mondta Boppingtop.

– Nem tudna maga valamit csinálni? Ha előzőnlenek bennünket...

– Maguk civilek ezt nem fogják fel – mosolygott a táborno­k, végigsimítva hosszú bajszát. – A seregben mindennek helye van, és minden a helyén van. Ez a katonai módi. A hivatali utat be kell tartani. Menjenek Toppingbophoz – GSO-5, GTH-3, VII. hadtest, Északi Parancsnokság. Ő majd pontosan eligazítja magukat.

Mire Sam és Mully kikeveredett a nagy zűrés Londonba, már alkonyodott, és az emberek rohantak, hogy hazaérjenek a légiriadó előtt.

– Hát igen – mondta Sam –, a szabály az szabály. Nekünk meg be köll tartani a törvényt, szóval...

– Semmi betartani – csattant fel Mully –, ha ezen az úton araszolunk, már rég ránk akasztják a horogkereszteket, mielőtt előadhatnánk a történetünket. Tudom, mit kell tennünk: rendőrt hívunk.

– Nem szeretnék rendőrökkel közösködni – vetette ellen Sam.

Aztán mégis odamentek egy bobbyhoz, aki telefonált egy rendőrkocsiért, az pedig bevitte őket a rendőrségre. Mikor az őrmester kihallgatta őket, biccentett, és egy papírra a következőket írta:

„Két gyanús egyén, a kiejtésük alapján kétségtelenül hollandok vagy románok. Továbbítva az idegenrendészethez.” Aztán becsukták őket egy cellába.

Másnap reggel került sor a tárgyalásra, az előjáró figyelmeztette őket, hogy ez többé ne forduljon elő, pénzbírságot rótt ki rájuk, és eleresztette őket, a büntetlen előéletükre való tekintettel.

Sam és Mully hallgatott, de mikor megint kint voltak a járdán, Sam elröhögte magát.

– No, köszönhetjük neked, hogy lecsuktak – vihogott. – A te lüke ötleted volt, hogy forduljunk rendőrhöz. Mindig mondtam, hogy soha ne kezdjünk rendőrökkel.

Mully szorosabbra húzta a sálját. – A francba is, menjünk haza, és hagyjuk a fenébe az inváziót. Micsoda szemetek ezek itt Londonban. Nem is értem, mért lakik itt a jó királyunk és királynénk, és...

– Hát ez az! – kiáltott föl Sam. – Mért is nem jutott előbb eszembe?

– Eszedbe mi? – kérdezte Mully.

– Hát fölmegyünk a királyhoz. Biztos itt van a Buckinghambe.

Így aztán elballagtak a Buckingham-palotához, és Sam így szólt az őrszemhez:

– Sam Small és neje beszélni akar a király őfelségével.

Az őrszem befordult a bódéjába, és telefonált:

– Sam Small és neje bebocsátást kér felségedhez.

– Hát küldd be őket, fiam – válaszolt a király. – Nehogy már kinn ácsorogjanak.

Az őr felkísérte Samet és Mullyt a palotába, a király elé, aki így fogadta őket:

– Na, üljete le egy teára velem és a királynéval, nagyon vacak idő van odakint.

Nos, a királyné töltött nekik egy-egy csésze teát, de csak egy-egy kockacukorral – Mully tudta, hogy a háborús idők miatt spórol –, aztán a király így szólt:

– Hát, Sam, mindig örülök, ha látlak. Mi újság?

Akkor Sam elmesélte az egész ügyet, hogy volt ő Rudolf Hess.

A király fölsóhajtott: – Micsoda furcsa átváltozás. De nagyon örülök, hogy még időben hazaértél. Most pedig állítsuk meg az inváziót. Hol van a vezénylő tábornokom?

– Itt vagyok, felséges királyom – tisztelgett a tábornok, valahonnan előugorva. Egyáltalán nem úgy nézett ki, mint Boppingtop generális, lévén sokkal fiatalabb.

– Jó. És hol van a légierő főparancsnoka?

– Jelen, felség – szalutált a főparancsnok.

– Hol van a vezérlő admirális?

Az nem szólt egy szót sem, csak előugrott, és szalutált.

– Jó, és hol van Winnie?

– Végig itt voltam – válaszolt Winston Churchill, kibújva egy függöny mögül, és rágyújtott egy újabb szivarra.

– Pompás – szólt a király. – Sam Small azt mondja, hogy ezek ma éjszaka partra akarnak szállni.

– Húha – szólt a tábornok –, micsoda egy piszkos terv. Pont ma éjjel, fizetéskor és éppen hét végén.

– Hát éppen ezért terveztük ma éjszakára – morogta Sam. – Nem akarom szidni a mi derék katonáinkat, pláne nem a tábornokok és felséged előtt...

– Tudom én, hogy viselkednek a mi derék katonáink – mondta a király. – Fizetésnap estéjén egy kicsit becsiccsentenek.

– Becsiccsentenek? – kérdezte a generális.

– Leisszák magukat a sárga földig – javította ki Sam.

– Nagyon-nagyon kényes időpont, ha invázióra kerülne sor – mondták a tábornokok. – De mit tudunk csinálni?

– Rájöttem – mondta Sam. – Mi lenne, ha a fizetésnapot áttennénk hétfő reggelre?

– Ó, azt nem lehet – vetette ellen a tábornok. – Tudja, a törvény. A királyi rendeletek és előírások ezt külön szabályozzák. A fizetésnap négyszáz éve fizetésnap a brit hadseregben. Ez a törvény.

Sam remek ötlete sem segített, és mindenki elakadt, kivéve a királyt:

– A hétszentségit, nem hozhatok egy törvényt, hogy minden eddigi előírás érvényben marad, kivéve invázió idején?

– Ezt megteheti, felség – mondta Churchill –, bízva csak rám.

Azzal elstetett, hogy meghozzák a törvényt, és elhúztak a generálisok és az admirális is.

Mindenki megkönnyebbülten felsóhajtott, mert tudták, hogy a brit hadsereg és tengerészet színjózán marad az inváziókor. Sőt, olyan dühösek lesznek (mert nem jutnak a korsó sörükhöz, ami pedig minden brit születési előjoga), hogy keresztbe lenyelik azt a szerencsétlen német sereget, amelyiknek sikerülne partra szállnia Angliában.

Elindult tehát a tábornok, hogy elindítsa a hadsereget, a légierő főnöke, hogy be melegítsék a gépeket, és elindult az admirális, aki nem szólt egy árva szót sem, hanem egy különös tervet kovácsolt, melynek során benzineshordókat dobálnak a tengerbe, és fölgyújtják az egész Csatornát.

És így hiúsult meg Anglia inváziója. Ez az igazi magyarázata a történeteknek.

Ez azt is megmagyarázza, miért szállt le Rudolf Hess Skóciában. Be kell látnotok, hogy egyedül ez a történet nyújt logikus magyarázatot az eseményekre, melyeknek alapján összeállnak a széteső darabkák. Nincs olyan ember, aki saját jószántából elrepül az ellenség földjére. Csak ha Sam Small rákényszeríti.

Ami pedig az inváziót illeti, hogy hogyan akadályozták meg, abban annyi titok rejlik – mint például a Csatorna elárasztása benzineshordókkal –, hogy a britek elhallgatták az egészet. Az ellenség maradjon csak sötétben.

De mikor a háború véget ér, elmehettek Churchillhez, és megkérdezhetitek: „Ugye hogy ez a hiteles története az eseményeknek?” Kérek minden kételkedőt, hogy tényleg menjen el hozzá, és bármibe lefogadom, hogy igazolni fogja az állításaimat.

És most vissza Samhez: a király ki akarta tüntetni rendjellel vagy bármivel, amit akar, de Sam igazi yorkshire-i volt, ami a kitüntetésekkel ilgili.

– Á, hagyjuk ezt, majd valamikor kérni fogok felségedtől valamit cserébe. Hülyén néznék ki érdemrendekkel az öreg zakómon.

– Nos – mondta kegyesen a királyné –, nincs annál nagyobb jutalom, mint maga az a tudat, hogy megmentették a hazájukat egy rettenetes csapástól.

– Nagyon köszönjük, felség – mondta Mully, és kivágott egy szép kis pukedlit.

Végül a király utolsó dicséretként így fordult Samhez: – Nem is tudom, mire menne Britannia Yorkshire férfiai és asszonyai nélkül.

– Én se tudom – válaszolta Sam –, de ha egyszer megpróbálnák, hát abba belegondolni is szörnyű.